

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1389/01

Zo dňa: 03.06.2015

Z-007032/2015/1070/SMC

Počet výtlačkov: 2

Výtlačok číslo: 1

Počet strán: 7

Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
evidencie a nakladania s pozemkami obcí**

Obec Sihla

Banská Bystrica august 2015

Zhrnutie

Kontrola evidencie a nakladania s pozemkami obcí bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti na rok 2015, do ktorého bola zaradená na základe strategického plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na roky 2015 až 2017, kde nosnou témou kontrolnej činnosti je zvýšenie kvality života a v rámci nej hospodárenie samosprávy.

Návrh na zaradenie kontrolnej akcie do plánu kontrolnej činnosti vyplynul z rozdielných údajov o pozemkoch pri analýze údajov z rôznych zdrojov, konkrétne informácií zverejňovaných Datacentrom, účtovných závierok obcí zverejnených v registri účtovných závierok a údajov z informačných systémov katastrálnych odborov okresných úradov.

Účelom kontroly bolo komplexné posúdenie evidencie a nakladania s pozemkami. Vzhľadom na nesprávnu evidenciu pozemkov bolo zámerom kontroly vyčíslieť hodnotu pozemkov vo vlastníctve obce a jej podiel na celkovej hodnote majetku, ktorá bola v kontrolovanom období obcou nesprávne vykazovaná v účtovných závierkach.

Kontrolou bola preverená aj účinnosť kontrolného systému obce v súvislosti s nesprávnou evidenciou pozemkov.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu za obdobie rokov 2012 až 2014. Pri kontrole boli použité metódy a techniky: štúdium vnútorných predpisov, prístup detailného preverovania dokladov, rozhovory s manažmentom a zamestnancami obce.

Kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri evidencii a vykazovaní pozemkov bolo zistené, že v kontrolovanom období do 31.03.2015 obec nevedla analytickú evidenciu pozemkov, nevykonala inventarizáciu pozemkov, na účte 031 - Pozemky neevidovala žiadne pozemky a to aj napriek tomu, že podľa listov vlastníctva obec vlastnila pozemky. Zároveň bolo zistené, že obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v účtovnej závierke a finančnom výkaze FIN 2-04 za obdobie rokov 2012 až 2014 a uviedla nesprávne údaje o výške aktív a pasív v záverečných účtoch a výročných správach obce za roky 2012 až 2014 z dôvodu neevidovania pozemkov v účtovníctve.

Pred vykonaním kontroly zo strany Najvyššieho kontrolného úradu SR dňa 01.04.2015 obec zaviedla analytickú evidenciu, pozemky ocenila a zaúčtovala do majetku obce.

Ocenením pozemkov vo vlastníctve obce podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sa v súčasnosti celková hodnota majetku obce zvýšila v porovnaní s celkovou hodnotou majetku obce k 31.12.2014 o 125,72 %.

Nesprávne vykazovanie pozemkov v účtovných závierkach a finančných výkazoch FIN 2-04 v rokoch 2012 až 2014 bolo nad významnosť 2 % z celkového majetku obce stanovenú pre kontrolu.

Kontrolou predaja, kúpy, zámeny a nájmu pozemkov bolo zistené, že obec v kontrolovanom období nepredala, nekúpila, nezamenila a ani nedala do nájmu žiaden pozemok.

Kontrolou účinnosti kontrolného systému obce bolo zistené, že obec za roky 2012 a 2013 audítorom neoverila účtovné závierky ani ich súlad s výročnými správami, čím neboli vytvorené podmienky pre účinný kontrolný systém obce.

Podľa poverenia predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) č. 1389/01 z 03.06.2015 vykonali:

Ing. Miroslav Štefánik, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Vladimír Bahýl, člen kontrolnej skupiny

kontrolu evidencie a nakladania s pozemkami obcí, ktorej účelom bolo preveriť evidenciu a nakladanie s pozemkami so zameraním na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov.

Kontrola bola vykonaná v čase od 11.06.2015 do 10.08.2015 v kontrolovanom subjekte

obec Sihla, Sihla 73, 976 53 Lom nad Rimavicou, IČO 00649287

za kontrolované obdobie rokov 2012 až 2014.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov pre kontrolu verejného sektora (ISSAI 100) a kontrolu súladu (ISSAI 400) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Predmetom kontroly bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami a kontrolný systém súvisiaci s oblasťou pozemkov.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Charakteristika kontrolovaného subjektu

Obec Sihla (ďalej aj „obec“) je podľa čl. 65 ods. 1 Ústavy SR právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia obce prostredníctvom verejných zhromaždení obyvateľov obce, hlasovaním obyvateľov obce a najmä prostredníctvom volených zástupcov obecného zastupiteľstva a starostu obce. Činnosť obce je upravená zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“).

Obec Sihla sa nachádza v Banskobystrickom kraji, okres Brezno. Podľa údajov Štatistického úradu SR k 31.12.2014 mala obec 196 obyvateľov. Celkový majetok obce k 31.12.2014 mal netto hodnotu 99 141,03 eur.

Na účte 031 – Pozemky obec v kontrolovanom období do 31.03.2015 evidovala pozemky s nulovou hodnotou. Podľa vyjadrenia obce pochybením nezahrnula do majetku pozemky, ktoré vlastnila. Obec po zistení nedostatku pozemky ocenila a od 01.04.2015 ich vedie v účtovníctve.

Podľa údajov poskytnutých katastrálnym odborom Okresného úradu v Brezne vlastnila obec k 03.06.2015 pozemky o celkovej výmere 973 296 m². NKÚ SR vykonal na základe poskytnutých údajov ocenenie pozemkov vo vlastníctve obce podľa príloh č. 1 a 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady

a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady“).

Podrobnejšie údaje o pozemkoch vo vlastníctve obce podľa jednotlivých druhov a ich jednotkovej ceny sú uvedené v tabuľke.

Tabuľka: Pozemky vo vlastníctve obce k 03.06.2015

druh pozemku	výmera v m ²	cena za m ² (v eur)	hodnota (v eur)
zastavané plochy a nádvoria	12 249	1,3200	16 168,68
záhrady	3 506	1,3200	4 627,92
trvalé trávnaté porasty	709 978	0,0209	14 838,54
orná pôda	205 673	0,1639	33 709,80
vodné plochy	342	1,3200	451,44
ostatné plochy	40 149	1,3200	52 996,68
lesné pozemky	1 399	1,3200	1 846,68
pozemky SPOLU	973 296	-	124 639,74
celkový majetok obce (netto) k 31.12.2014	-	-	99 141,03
celkový majetok obce (netto) po ocenení pozemkov	-	-	223 780,77
rozdiel v celkovej hodnote majetku po ocenení pozemkov	-	-	125,72 %

Zdroj: - údaje z katastrálneho odboru Okresného úradu Brezno

- ocenenie pozemkov NKÚ SR podľa príloh č. 1 a 2 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Pozn.: výmery parciel v m² sú uvedené spolu (register C + E)

V tabuľke je uvedená aj celková hodnota majetku obce pred a po ocenení pozemkov. Z týchto údajov vyplýva, že celková hodnota netto majetku obce by sa po uvedenom spôsobe ocenenia zvýšila o 125,72 %.

2 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami

2.1 Evidencia a vykazovanie pozemkov

V súvislosti s kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení a nakladaní s pozemkami bola preverená ich evidencia, pričom bolo zistené, že obec nevedla analytickú evidenciu pozemkov.

Obec tým, že nevedla analytickú evidenciu pozemkov, nekonala v súlade s § 25 ods. 4 Opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, podľa ktorého sa analytická evidencia vedie podľa jednotlivých zložiek dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku a slúži na jeho identifikáciu a obsahuje najmä názov alebo opis majetku, číselné označenie, dátum jeho obstarania a uvedenia do užívania, dátum zaúčtovania na účte účtovej skupiny 01, 02 a 03, ocenenie, údaje o zvolenom postupe odpisovania, sadzby odpisov, sumy odpisov za účtovné obdobie, zostatkovú cenu, dátum

a spôsob vyradenia. V analytickej evidencii dlhodobého majetku sa uvádza aj vecné bremeno k dlhodobému majetku, transfer, z ktorého bol dlhodobý majetok obstaraný, záložné právo k dlhodobému majetku a podobne.

Obec zároveň nekonala v súlade s § 7 ods. 2, písm. d) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je obec povinná viesť majetok v účtovníctve podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Pred vykonaním kontroly zo strany NKÚ SR dňa 01.04.2015 obec zaviedla analytickú evidenciu, pozemky ocenila a zaúčtovala ich do majetku obce.

Kontrola preverila správnosť inventarizácie pozemkov obce. Bolo zistené, že v rokoch 2012 až 2014 obec neinventarizovala pozemky. Tým, že obec neinventarizovala pozemky, nekonala v súlade s § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov podľa § 29 a 30 citovaného zákona.

Kontrolou evidencie majetku bolo zistené, že obec v kontrolovanom období na účte 031 - Pozemky neevidovala žiadne pozemky a to aj v prípade pozemkov, ku ktorým mala vlastnícke právo zapísané v listoch vlastníctva číslo 86 a 100.

Tým, že obec v kontrolovanom období v účtovníctve neevidovala pozemky, nebolo účtovníctvo obce podľa § 8 ods. 2 zákona o účtovníctve správne, pretože účtovná jednotka nevedla účtovníctvo podľa tohto zákona.

Okrem toho tým, že pozemky vo vlastníctve obce neboli ocenené, nebola splnená povinnosť v zmysle § 24 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná oceňovať majetok ku dňu ocenenia a to ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu, ku dňu zostavenia účtovnej závierky a k inému dňu v priebehu účtovného obdobia.

V súvislosti s neevidovaním pozemkov obce na účte 031 – Pozemky bolo zistené, že obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v účtovnej závierke, t. j. v súvahe a v poznámkach za roky 2012 až 2014.

Na základe uvedeného kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s § 7 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky. Zároveň nepostupoval v súlade s § 3 Opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa poznámky zostavujú tak, aby informácie v nich uvedené boli užitočné, významné, zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé.

Správnosť vykazovania hodnoty pozemkov bola preverená vo finančnom výkaze o vybraných údajoch z aktív a pasív subjektu verejnej správy FIN 2-04 (ďalej len „výkaz FIN 2-04“) za obdobie rokov 2012 až 2014.

V súvislosti s neevidovaním pozemkov obce na účte 031 – Pozemky bolo zistené, že v kontrolovanom období obec uviedla nesprávne údaje o pozemkoch aj v predmetnom finančnom výkaze FIN 2-04.

Obec nesprávnym vykazovaním údajov o pozemkoch vo finančnom výkaze FIN 2-04 nekonala za rok 2012 v súlade s § 1 ods. 1 a 2 Opatrenia Ministerstva financií SR

č. MF/20414/2007-31 a za roky 2013 a 2014 v súlade s opatrením Ministerstva financií SR č. MF/21513/2012-31, ktorým sa ustanovuje usporiadanie, obsahové vymedzenie, spôsob, termín a miesto predkladania informácií z účtovníctva a údajov potrebných na účely hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy.

V zmysle prílohy č. 1 k Európskym vykonávacím smerniciam pre kontrolné štandardy INTOSAI č. 12 – Závažnosť zistení a riziko kontroly bola stanovená pre uvedenú oblasť kontroly významnosť 2 % z celkovej hodnoty majetku obce.

Nesprávne vykazovanie pozemkov v účtovných závierkach a finančných výkazoch FIN 2-04 v rokoch 2012 až 2014 bolo nad významnosť 2 %, stanovenú z celkového majetku obce.

Na základe uvedeného môžeme konštatovať, že kontrolou boli zistené významné zistenia, ktoré ovplyvnili správnosť vykázaných aktív za roky 2012 až 2014.

Neevidovaním pozemkov v účtovníctve obec v záverečných účtoch za roky 2012 až 2014 vykázala nesprávne údaje týkajúce sa bilancie aktív a pasív, čo nebolo v súlade s § 16 ods. 5 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vo výročných správach za roky 2012 až 2014 boli vykázané nesprávne údaje o výške aktív a pasív obce. Uvedené nebolo v súlade s § 20 ods. 3 zákona o účtovníctve, podľa ktorého výročná správa účtovnej jednotky musí poskytovať verný a pravdivý obraz.

2.2 Predaj, kúpa, zámena a nájom pozemkov

Pri kontrole dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri predaji, kúpe, zámene a nájme pozemkov bolo zistené, že obec v rokoch 2012 až 2014 nepredala, nekúpila, nezamenila a ani nedala do nájmu žiaden pozemok obce.

3 Kontrolný systém

Cieľom kontroly bolo zhodnotiť účinnosť kontrolného systému pri nakladaní s majetkom obce preverení vybraných povinností hlavného kontrolóra, vykonania kontrol týkajúcich sa oblasti pozemkov externými inštitúciami a overenia účtovných závierok a výročných správ audítorom.

Kontrolou plnenia si vybraných povinností hlavného kontrolóra v zmysle zákona o obecnom zriadení bolo zistené, že hlavný kontrolór predkladal plány kontrolnej činnosti na schválenie obecnému zastupiteľstvu raz ročne. Tento postup hlavného kontrolóra nebol v súlade s § 18f ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého hlavný kontrolór predkladá obecnému zastupiteľstvu raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti.

Kontrolou predložených plánov kontrolnej činnosti a podľa písomného vyjadrenia starostu obce kontroly hlavného kontrolóra v rokoch 2012 až 2014 neboli zamerané na kontrolu pozemkov.

V kontrolovanom období hlavný kontrolór vypracúval odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce a k návrhu záverečného účtu obce pred ich schválením v obecnom

zastupiteľstve a predkladal obecnému zastupiteľstvu raz ročne správy o kontrolnej činnosti do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku.

Podľa vyjadrenia starostu obce neboli v rokoch 2012 až 2014 vykonané žiadne externé kontroly.

Kontrolou plnenia si povinností obce v oblasti vykonávania auditu účtovnej závierky a overovania súladu výročnej správy s účtovnou závierkou bolo zistené, že obec za roky 2012 a 2013 audítorom neoverila účtovné závierky ani ich súlad s výročnými správami. Týmto konaním obec nepostupovala v súlade s § 19 ods. 3 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná závierka účtovnej jednotky musí byť audítorom overená do jedného roka od skončenia účtovného obdobia, za ktoré sa zostavuje. Obec zároveň nepostupovala v súlade s § 20 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná vyhotovovať výročnú správu, ktorej súlad s účtovnou závierkou zostavenou za to isté účtovné obdobie musí byť overený audítorom.

V čase výkonu kontroly obec nemala vykonaný audit účtovnej závierky za rok 2014.

Podľa písomného vyjadrenia obec nezabezpečovala vykonanie auditu vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov.

Hodnotenie kontrolného systému so zameraním na oblasť evidencie pozemkov poukazuje na neúčinnosť kontrolných mechanizmov obce v kontrolovanom období.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 10.08.2015

Ing. Miroslav Štefánik
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Vladimír Bahýl
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa 25.08.2015

Stanislav Bitala
starosta obce